Nr. 117. Kraków, Poniedziałek 17 Marca 1919. Rok XXXVIII.

„Nowa Reforma" wychodzi dwa razy dziennie.

PRENUMERATA WYNOSI:	rocznie	półrocznie	kwartalnie	miesięcznie
w Krakowie	102 K — h	51 K — h	25 K 50 h	8 K 50 h
z odnoszeniem do domu	120	60	30	10
W Polsce:				
z jednoraz. przes. pocz.	120	60	30	10
z dwuraz.	132	66	33	11
w państwie niemieckiem	132	66	33	11
w innych państwach	144	72	36	12

Prenumeratę i ogłoszenia (inseraty) uprasza się nadsyłać wprost do Administracyi „Nowej Reformy" w Krakowie. — Nr. rach. pocz. Kasy oszczędności 857.434.

Redakcya: ul. Jagiellońska 10. Administracya: ul. św. Anny 3. — Telefon Redakcyi 41, Administracyi 347, dla rozmów zamiejscowych 1572. — Rękopisów nadsyłanych Redakcya nie zwraca.

We Lwowie sprzedaż numerów po 20 halerzy: w Biurze dzienników S. Sokołowskiego, ulica Trzeciego Maja l. 5 i w Biurze Plohna, ulica Karola Ludwika 9.

Cena numeru 20 halerzy.

NOWA REFORMA

WYDANIE POPOŁUDNIOWE

Prenumeratę przyjmują:

zamiejscową: Administracya „Nowej Reformy" i wszystkie urzędy pocztowe; miejscową: Administracya „Nowej Reformy". — Główna trafika w Rynku. — Agencya J. Hopoaz A. Salomonowej, ul. Szczepańska 9. — Biuro dzienników M. Hupsaya, ul. Jagiellońska 7. — Trafika w Sukiennicach.

Zamiejscowe prenumeraty i ogłoszenia (inseraty) przyjmują: we Lwowie: Biura dzienników A. Buchstab, ulica Karola Ludwika l. 21; — S. Sokołowski, ulica Trzeciego Maja l. 5. W Jarosławiu: J. Soszyńska. — W Tarnowie: M. Reckach. — W Wiedniu: Herman Goldschmied (sprzedaż oddzielnych numerów), I., Wollzeile 6; — M. Dukes Nachf.; Haasenstein & Vogler (także w Hamburgu, Frankfurcie n. M., Berlinie, Lipsku, Bazylei i Wrocławiu); — R. Mosse (także w Berlinie, Hamburgu, Monachium i Norymberdze); — H. Schalek (Wollzeile). — W Paryżu Société Mutuelle de Publicité, A. Lorette, directeur, Rue Rougemont 14.

Załączniki do „Nowej Reformy" (prospekty, cyrkularze, ogłoszenia itp.) przyjmuje się po cenie 2 kor. od 100 egz. dla zamiejscowych, a 1 kor. od 100 egz. dla miejscowych prenumeratorów.

Granice polsko-niemieckie.

Gdańsk przyznany Polsce.

Paryż, 16 marca (PAT). Agencya Havasa donosi:

»Echo de Paris« pisze:

Komisya, której polecono sprawę ustalenia granicy niemiecko-polskiej ustaliła te granice w sposób następujący:

Linia wychodzi od Bałtyku na północny zachód od Gdańska, okrążając mały obszar Pomorza, zaludniony przez Polaków, biegnie na wschód od Lauenburga, pozostawiając Niemcom część Prus Zachodnich, w których przeważa żywioł niemiecki, okrąża Chojnice i Piłę (Scheidemühl), pozostawia Niemcom kilka dystryktów Poznańskiego, daje Polsce Międzychód (Birnbaum), dalej Leszno i Krotoszyn, wkracza na Śląsk, zabierając Niemcom okolicę Kempna i Opola. Do linii, oznaczającej granicę czeską, dociera owa linia na wschód od Nowego Miasta (Neustadt).

Linia, oznaczająca wschodnią granicę Polski od Niemiec, biegnie od półwyspu Fryskiego (Frische Nehrung), przedziela zalew fryski (Frisches Haff), biegnie na zachód od Elbląga i Ostrowa (Osterode), pozostawiając je w Prusach Wschodnich. Wchodzi w dawne Królestwo na południowy wschód od Lauenburga.

Prusy Wschodnie, oddzielone od Niemiec przez terytoryum, przyznane Polsce, mogą być zmniejszone o okolicę Olsztyna (Allenstein) czyli o Mazowsze pruskie oraz o okolicę Kłajpedy (Memel). Urządzone będą plebiscyty celem ustalenia, czy żywioł polski, osiadły w pierwszej okolicy, a żywioł litewski, osiadły w okolicy drugiej, są dość liczne, aby usprawiedliwić ponowne przyłączenie tych okręgów do Polski, względnie do Litwy.

Los Litwy nie jest jeszcze ustalony.

Paryż, 16 marca (PAT). »Journal des Debats« podaje granicę niemiecko-polską, określoną przez komisyę dla spraw polskich, która obradowała pod przewodnictwem Juliusza Cambona, zgodnie z informacyami »Echo de Paris«.

Na końcu dodaje »Journal des Debats«:

Granice Litwy nie są jeszcze określone, podobnie jak granica polsko-rosyjska i polsko-ukraińska.

Lord Curson o Polsce.

Paryż, 17 marca (PAT). Radiotelegram stacyi krakowskiej.

Odpowiadając członkowi Izby gmin, który przypomniał sprawę Polski, oświadczył lord Curson:

Polska nareszcie zapewniła sobie rząd konstytucyjny. Anglia uznała Polskę jako państwo suwerenne i niezależne. Uznaliśmy teraźniejszy jej rząd jako oficyalny rząd Polski. Nie mamy wcale zamiaru skazać Polskę w zakresie aprowizacyi na jej własne siły, względnie na pomoc prywatnej ofiarności. Flotyla okrętów została już wysłana do Gdańska z żywnością. Nasza polityka powinna polegać na utworzeniu Polski trwałej, zjednoczonej, silnej, i nie mającej znacznej mniejszości innych narodowości, co było by jej słabością.

O Gdańsk.

Wiedeń, 17 marca. »N. Fr. Presse«, odgrywająca nieustannie z wielką gorliwością rolę herolda rządu berlińskiego, wywodzi, że Niemcy wolą zawrzeć sojusz z sowietami rosyjskiemi, niż przyjąć z rąk koalicyi »pokój głodowy«. (Sowiety — jak zapewnia »N. Fr. Presse« — już kilkakrotnie ofiarowały Niemcom posyłki zboża. Sowiety mogą ofiarować dobre chęci, ale nie zboże, którego wygłodzona Rosya sowiecka sama potrzebuje. Przyp. red.) Dalej wywodzi »N. Fr. Presse«, że Niemcy nigdy nie podpiszą traktatu pokojowego, który oderwie od nich prowincye nadreńskie i Gdańsk (Alež podpiszą, bo muszą! Przyp. red.)

W Wilnie.

Warszawa, 17 marca. (PAT). »Kuryer Polski« przynosi następujące wiadomości z Wilna: Na czele komitetu polskiego stoją pp.: Leszczyński i Cichocki. Polacy urzędnicy po przyjściu bolszewików pozostali wszyscy na stanowiskach. W okolicy Wilna rozlokowane są głównie tak zwane polskie pułki bolszewickie, które, jak wszystkie pułki bolszewickie, liczą najwyżej po 400 ludzi. Wyjątek stanowi tylko tak zwany pułk warszawski, który liczy 900 ludzi. O nastroju tych wojsk polskich świadczy najlepiej fakt, że kiedy wojska czerwone przeciągały ulicami Wilna, śpiewając pieśni rewolucyjne, nagle rozlegla się wśród pułków polskich pieśń: »Jeszcze Polska nie zginęła«. Jeszcze znamienniejszym jest fakt, że pułk trzeci, który chciano wysłać na front pod Baranowicze, odmówił posłuszeństwa. Pułk ten walczył z bolszewikami na ulicach miasta przez dwa dni. Były po obu stronach ofiary. Pułk trzeci uległ przemocy, lecz, odjeżdżając na front pod Baranowicze, zapowiedział, że przy najbliższej sposobności przejdzie na stronę polską. Bolszewicy ewakuują Baranowicze.

Komunikat wojskowy.

Warszawa, 17 marca (PAT). Komunikat sztabu generalnego z dnia 16 bm.:

Litwa i Białoruś. Grupa gen. Iwaszkiewicza: Kompania szturmowa napadła znienacka na oddziały bolszewickie w Tartaku, rozproszyła je i zabrała do niewoli kilkunastu czerwonych gwardzistów, między nimi komisarza. W pościgu za uchodzącymi bolszewikami nasze oddziały dotarły do Nowej Myszy, 7 klm. na zachód od Baranowicz i ostrzeliwały kulomiotami oraz obrzuciły granatami ręcznymi pozycye nieprzyjacielskie.

Grupa gen. Listowskiego: Wojska bolszewickie usiłują sforsować przejście przez Jasiołdę na wschód od Pińska. Artylerya nasza zmusiła do milczenia baterye nieprzyjacielskie, ostrzeliwując Wysokoje.

Wołyń. Grupa gen. Śmigłego-Rydza: Na linii Laniewice—Świdniki utarczki patroli. Pod Włodzimierzem Wołyńskim sytuacya bez zmiany.

Galicya wschodnia. Grupa gen. Romera: Pod Bełzem nieprzyjaciel zgromadził większe siły. Ożywiona działalność artyleryi ukraińskiej. Patrole nieprzyjacielskie dochodzą do Władypola i Worochty. Oddziały ukraińskie zaatakowały Korczów. Atak odparto.

Grupa gen. Rozwadowskiego: Nieprzyjaciel ograniczył się do słabego ostrzeliwania Lwowa. Na przedpolu spokój. Przy odpieraniu ataków na folwark Dobaniowski i Dębowę jeden z batalionów 24 pp. zdobył 2 kulomioty.

W zastępstwie szefa sztabu generalnego:
Haller, pułkownik.

Po materyały dla wojska.

Warszawa, 16 marca. W celu nabycia materyałów dla wojska w najbliższych dniach z ramienia ministeryum spraw wojskowych udaje się misya do Paryża, a ewentualnie i do innych panstw ententy. Misyi przewodniczy gen. Jan Romer, a biorą w niej udział pp. pułk. Bieczyński i podpułkownik Niewiarowski z depart. gospodarczego minist. spr. wojskowych, podpułkown. dr Loth z depart. sanitarnego, p. Józef Staroryпiński, delegat min. aprowizacyi, dr Artur Benis, delegat minist. spr. zagr. p. Olgier Markowski, deleg. minist. skarbu, p Czesław Łoziński, delegat minist. handlu. Misya dzieli się na trzy podkomisye: 1) zakupów i odbiorczą, 2) rozrachunkową i 3) przewozową.

Podziękowanie naczelnika.

Warszawa, 17 marca. (PAT). Dowódca litewsko-białoruskiej dywizyi strzelców, generał Iwaszkiewicz, otrzymał od naczelnego dowództwa następującą depeszę:

Naczelny dowódca wyraża uznanie i dzięki generałowi, wojskom i ich dowódcom, którzy zajęli Słonim. Upraszam pana generała o zakomunikowanie tego rozkazu oddziałom, biorącym udział w akcyi pod Słonimem. — Zastępca szefa sztabu: Haller.

Do Paryża.

Warszawa, 17 marca. (PAT). Dziś wyjechała do Paryża delegacya Spiszu i Orawy. Do Paryża wyjechała również delegacya wojskowa, która ma zakupić materyały dla wojska.

Misya włoska w Stanisławowie.

Wiedeń, 17 marca. (Telefonem). Poseł ukraiński w Wiedniu, Mikołaj Wasilko, donosi: Do Stanisławowa przybyła dnia 12 b. m. włoska misya pod przewodnictwem majora Giulo-Foa. Misya przebywać będzie stale w Stanisławowie, celem informowania się o stosunkach w Galicyi wschodniej. Urzędująca w Bernie ukraińska misya gospodarczo-handlowa otrzymała pozwolenie na wyjazd do Paryża. Otrzymał również pozwolenie na wyjazd do Paryża sekretarz stanu dla spraw zagranicznych republiki ukraińskiej, Panejko, wraz z 15 członkami misyi.

Intrygi czeskie.

Wiedeń, 17 marca (PAT). »N. Fr. Presse« donosi z Pragi:

Poseł na czeskie zgromadzenie narodowe redaktor Duszek, który powrócił teraz z Paryża, wygłosił mowę, w której powiedział:

Ententa jest w błędzie, jeżeli sądzi, że można utworzyć państwo polskie. Jednak koalicya trwa w tym błędzie. Prasie paryskiej nie należy dawać wiary, albowiem stoi ona w całości na usługach propagandy polskiej, która się przed niczem nie cofa.

Mimo to — zapewniał Duszek — sytuacya jest bardzo pomyślna dla Czechów. Trzeba coś opuścić, ażeby coś uzyskać. Linia demarkacyjna na Śląsku Cieszyńskim nie będzie granicą państwa czeskiego. Sporną jest tylko wschodnia Słowaczyzna i wyspa pomiędzy Preszburgiem a Wiedniem. Koalicya wcale nie wiedziała o tem, że w Czechach są Niemcy. Co do odszkodowania wojennego, to państwo czeskie zostało zaliczone do koalicyi.

Finlandya uznaje państwo polskie.

Lyon, 17 marca (PAT). Radiotelegram stacyi krakowskiej.

Według telegramu z Helsingforsu, rząd finlandzki uznał oficyalnie rząd polski i niepodległość państwa polskiego.

Przedstawiciel francuski w Polsce.

Paryż, 17 marca. (PAT). Radiotelegram stacyi krakowskiej.

Rząd francuski zamianował p. Pralon »chargé d'affaires« w Polsce. Pralon był stałym konsulem generalnym w Genewie. Przy nowej nominacyi otrzymał on rangę upełnomocnionego ministra.

„Związek narodów" punktem traktatu pokojowego.

Wiedeń, 17 marca (PAT). Biuro korespondencyjne donosi z Nowego Jorku:

Telegram Reutera podaje, że sekretarz Wilsona otrzymał od niego telegram kablowy, donoszący, iż najwyższa rada ostatecznie postanowiła, że związek narodów ma być częścią traktatu pokojowego.

Niemcy godzą się na warunki.

Paryż, 17 marca. (PAT). Agencya Havasa donosi z Brukseli: Przywódcy delegacyi ententy i delegacyi niemieckiej zebrali się wczoraj. — Niemcy zgodzili się na warunki sojuszników.

Koalicya wyśle żywność do Niemiec pod strażą.

Wiedeń, 17 marca (PAT). »N. Fr. Presse« donosi z Paryża:

»New York Times« donoszą, że ententa wyśle niezwłocznie środki żywności do Niemiec. Transporty te będą strzeżone przez wojsko ententy, aby nie dostały się w ręce Spartakowców albo partyi wojskowej. Przypuszczalnie wystarczy 10.000 Anglików i Amerykanów w Berlinie, a 5.000 w Hamburgu do tej służby zabezpieczającej.

Wilson w Paryżu.

Paryż, 17 marca. Prezydent Wilson przybył do Paryża dnia 14 bm. rano. Na dworcu oczekiwał go prezydent republiki francuskiej Poincaré z żoną. Kompania ze sztandarem i muzyką oddawała honory. Wilson z żoną po oficyalnem przyjęciu udał się do swojego pomieszkania, witany po drodze z zapałem przez ludność.

Zniesienie blokad.

Rotterdam, 17 marca. »Times« donoszą, że w dniu podpisania traktatu pokojowego zostanie zniesioną ogólna blokada Niemiec.

Berlin, 17 marca. »Acht-Uhr-Abendblatt« donosi z Hagi:

Wedle wiadomości, podanej przez »Associated Press«, zostanie finansowa blokada Niemiec na podstawie uchwały konferencyi w Brukseli zniesiona. (Finansowa blokada była uzupełnieniem blokady handlowej. Koalicya oświadczyła w swoim czasie, że zerwie wszystkie stosunki z każdą instytucyą finansową w krajach neutralnych, któraby Niemcom udzieliła kredytu. Instytucye, które wykroczyły przeciwko temu oświadczeniu, dostały się na czarną listę koalicyi. Po zniesieniu blokady finansowej zostanie dla Niemiec otwarty kredyt w państwach neutralnych. Przyp. red.)

Delegacya niemiecka w Paryżu.

Berlin, 17 marca. (Telefonem). »Daily Mail« donosi z Paryża: W »Grand Hotelu« w Wersalu przygotowują 26 pokoi dla delegatów niemieckich, którzy przyjadą do Paryża w następnym tygodniu. Delegaci niemieccy zabawią w Paryżu tylko cztery dni.

Nowy rząd w Austryi

Wiedeń, 17 marca (PAT). Austryackie zgromadzenie narodowe wybrało na onegdajszem posiedzeniu następujący rząd: Kanclerz państwa Renner, wicekanclerz Fink, podsekretarz nauki Gloeckler, podsekretarz wyznań Miklas, sekretarz spraw wewnętrznych Bratsch, sekretarz skarbu Schumpelker, sekretarz rolnictwa i leśnictwa Stoeckler, sekretarz handlu, rękodzieła, przemysłu i budowli Zerdik, podsekretarz Ellenbogen, sekretarz administracyi społecznej Hanusch, sekretarz kierujący sprawami zagranicznemi Bauer, sekretarz wojskowości Deutsch, podsekretarz Walss, sekretarz dla spraw żywności Loewenfeld Russ, sekretarz komunikacyi Paul. W skład rządu wchodzi 6 socyalnych demokratów, 5 chrześcijańsko-społecznych i 4 fachowców.

Oczyszczanie Berlina z bolszewików.

Nauen, 17 marca (PAT). Radiotelegram stacyi krakowskiej.

Oczyszczanie Berlina i przedmieść ze Spartakowców postępuje stale naprzód. Większych walk nie było w ostatnich dniach od czasu gdy Lichtenberg został obsadzony przez wojska rządowe. Natomiast w północnej i wschodniej części miasta odbywają się systematyczne poszukiwania za ukrytą bronią, przyczem dość znaczna ilość jej dostaje się w ręce wojsk rządowych. Stosunki komunikacyjne Berlina przybrały po większej części wygląd normalny, jednakże tramwaje nie mogą w niektórych częściach miasta utrzymać ruchu jak tylko z wielkiemi ograniczeniami, częściowo z powodu ograniczeń natury wojskowej, częściowo skutkiem zniszczenia urządzeń.

Niemcy wobec Austryi.

Wiedeń, 17 marca. (T. pryw.) Dzisiejsze dzienniki poniedziałkowe z »Sonn- und Montags-Zeitung« na czele przyjmują z wielkiem zadowoleniem wiadomość o stanowisku koalicyi w sprawie przyłączenia niemieckiej Austryi do Niemiec. W sprawie tej »Sonn- und Montags-Zeitung« pisze: Sekretarz stanu dla spraw zagranicznych, dr Bauer, wyjechał do Berlina z nadzieją, że Niemcy okażą wielką radość z powodu uniemożliwienia woli połączenia się Austryi z Niemcami. Tymczasem dr Bauer przyjęty został w Berlinie bardzo chłodno. Rząd niemiecki nie okazał zbyt wielkiej chęci przyjęcia na swoje łono zubożałej Austryi. Ponadto liczyć się należy z faktem, że w sprawie przyłączenia Austryi do Niemiec ostateczną decyzyę powoźmie koalicya. Z rokowań delegatów koalicyi z rządem austryackim w Wiedniu wynika, że koalicya dostarczyłaby Austryi żywności i udzieliła pożyczki jedynie pod warunkiem, jeżeli Austrya zaniecha planu przyłączenia się do państwa niemieckiego. »Sonn- und Montags-Zeitung« pisze, że Austrya wbrew temu żądaniu koalicyi postąpić nie powinna. Dotycząca zaś uchwała konstytuanty prowizorycznej i obecnej była tedy niewątpliwie przedwczesną.

Sejm pruski.

Berlin, 17 marca. (PAT). Iskrowo z Poznania. Sejm pruski wybrał marszałkiem Leinerta, a wicemarszałkami dra Porscha i Frenzla.

Przesilenie polityczne w Czechach.

Praga, 17 marca. »Czeskie Słowo« donosi: Przesilenie gabinetowe i parlamentarne wprawdzie złagodniało, ale nie zostało wcale zażegnane. Jest rzeczą rządu i stronnictw mieszczańskich dać jedną i stanowczą odpowiedź na żądania socyalistów i postarać się o natychmiastowe przeprowadzenie programu z d. 9 stycznia. Na kompromis socyaliści nie zgodzą się.

Bank austro-węgierski.

Wiedeń, 17 marca (PAT). Radiotelegram stacyi krakowskiej.

Dzisiejsze sprawozdanie Banku austro-węgierskiego wykazuje ubytek not bankowych ze znajdujących się w obiegu o 1.468 milionów koron, tak że obieg not bankowych wynosi 3.569 milionów koron. Stan skarbca zmniejszył się o 2 i pół miliona.

Ekonomiczne represye węgierskie.

Budapeszt, 17 marca (PAT). Radiotelegram stacyi krakowskiej.

Minister skarbu Szende oświadczył o nagłej zmianie postanowienia rządu co do zamierzonego zamknięcia wypłaty wkładek kas oszczędności i depozytów, co następuje: Aczkolwiek wiedziałem o austryackiem zarządzeniu, nie chciałem używać tego rodzaju środków na Węgrzech, a przynajmniej do czasu, aż siły kapitału zastosują się do nowego ekonomicznego położenia kraju. Natychmiast po ukazaniu się austryackiego zarządzenia wydaliśmy odpowiednie zarządzenia, dotyczące mienia wielkich posiadaczów.

Manifestacya przeciw Czechom.

Wiedeń, 17 marca. (Telefonem). Wczoraj odbyły się w Wiedniu wielkie manifestacye, celem wyrażenia żałoby po ofiarach w Pradze w dniu 4 i 5 marca. W wielu dzielnicach odbyły się liczne zgromadzenia. — Tłum ruszył następnie przed ratusz, gdzie prezydent miasta, dr Weisskirchner, wygłosił mowę polityczną, w której wskazał na brutalne postępowanie Czechów przeciw ludności niemieckiej na terenie państwa czecho-słowackiego. W pochodzie brał udział tłum 20-tysięczny, niesiono tablice z napisami, protestującymi przeciw gwałtom czeskim, jak: »Precz z gwałtami czeskiej zoldateski«, »Krew przelana w Czechach woła o pomstę do nieba« i t. p. W Wiedniu panuje wielkie rozgoryczenie ludności; po południu wydarzyły się wypadki atakowania Czechów przez ludność wiedeńską.

O neutralizacyę morawsko-śląskiego zagłębia węglowego.

Ostrawa Morawska, 17 marca. »Morgenzeitung« donosi:

Delegacya Niemców z morawsko-śląskiego zagłębia została dnia 14 bm. przyjęta przez komisyę koalicyjną w Cieszynie. Delegacya wręczyła podpułkownikowi Coulsenowi memoryał, w którym pomiędzy innemi mieści się następujące żądanie:

»Wschodnio-morawskie i śląskie zagłębie przemysłowe, obejmujące powiat polityczny morawsko-ostrawski, miasto Mistek i Ks. Cieszyński, tworzy terytoryum neutralne o niezawisłej państwowości pod opieką Ligi narodów«. Podpułkownik Coulsen odpowiedział, że komisya koalicyjna zbada tę sprawę.

Żegluga na Dunaju w rękach Czechów.

Wiedeń, 17 marca. (PAT). »Neues Wiener Journal« donosi, że szef sztabu admirała Troubridge, Steed, wystosował do Towarzystwa żeglugi parowej na Dunaju i do Towarzystwa węgierskiego żeglugi rzecznej rozkaz, w którym zarządza, że cała żegluga na Dunaju od Preszburga do Braiły oddaną zostaje w ręce rządu czesko-słowackiego. Żaden okręt nie śmie jeździć po Dunaju bez pozwolenia rządu czesko-słowackiego. Oba wymienione towarzystwa mają cały swój materyał okrętowy oddać do dyspozycyi rządu czesko-słowackiego. Wszystkie statki mają być oddawane do Preszburga, gdzie będzie zbadany ich stan.

»Neues Wiener Journal« donosi dalej, że rozkaz ten wywołał wielkie wzburzenie wśród węgierskiej służby okrętowej, liczącej około 15 tysięcy osób.

Rumunia przeciw Węgrom i Ukrainie.

Bukareszt, 17 marca. »Adeverul« donosi: We czwartek odbyła się ważna narada ministrów. Wszyscy ministrowie przedstawiali ewentualną konieczność energicznego wystąpienia przeciw Węgrom i Ukrainie. Zastępca prezydenta ministrów, Serekide, udał się następnie na audyencyę do króla. Bratianu otrzymał polecenie uwiadomienia koalicyi, że Rumunia znalazła się w konieczności zarządzenia ogólnej mobilizacyi celem obrony swoich granic, Siedmiogrodu i Besarabii. Przedstawiciele koalicyi, obecni na radzie ministrów, oświadczyli, że poczynią odpowiednie kroki, by zapewnić Rumunii pomoc koalicyi.

Telefon Tryest-Wiedeń.

Wiedeń, 17 marca (PAT). Radiotelegram stacyi krakowskiej.

Rząd amerykański zaprowadzi w najbliższych dniach przy pomocy techników amerykańskich połączenie telefoniczne między Wiedniem a Tryestem, celem utworzenia łącznika z tryesteńską komisyą aprowizacyjną.

† Malarz Loeffler.

Wiedeń, 17 marca (PAT). Radiotelegram stacyi krakowskiej.

Znany malarz wiedeński Loeffler, zmarł w dniu 15 bm.

Papież przeciw oddaniu Palestyny żydom.

Rzym, 17 marca (Tel. pryw.) »Cor. della Sera« donosi:

Sekretaryat Watykanu wręczył poszczególnym przedstawicielom papieża za granicą oficyalny tekst ostatniej mowy papieża, wygłoszonej na konsystorzu, z której wynika, że papież żąda, by Palestyna pozostała w rękach chrześcijańskich.

Stan oblężenia w Irlandyi.

Bazylea, 17 marca. »Secolo« donosi: Stan oblężenia został rozciągnięty na całą Irlandyę, a w Dublinie zaprowadzono sądy doraźne. Podobno sinfeiniści zajęli port w Dublinie.

Sytuacya w Rosyi.

Paryż, 17 marca. (PAT). Radiotelegram stacyi krakowskiej.

Poseł szwajcarski w Petersburgu, Odier, który powrócił z Rosyi, wobec sprawozdawcy »Journal de Geneve« w ten sposób przedstawił sytuacyę w Rosyi:

Nędza w Rosyi przechodzi wszystko, co sobie można wyobrazić. Około 300 przywódców bolszewickich eksploatuje ten ogromny kraj. Rządzą oni wygładzaniem ludności. Naród rosyjski jednomyślnie pragnie zakończenia tych strasznych czasów. Petersburg jest w połowie opuszczony przez ludność. Podobny on jest raczej do ogromnego cmentarzyska, gdzie nie można wychylić się na ulicę bez narażenia się na niebezpieczeństwo zamordowania. Trupy pozostają niepogrzebane. Głód i choroby zaraźliwe wywołują niesłychaną śmiertelność. Podczas gdy lud rosyjski umiera z głodu, Lenin żyje w bogactwie. Rząd wydaje na żywność dla niego 1.000 rubli dziennie.

Wiosenna ofenzywa bolszewików.

Zurych, 17 marca. »Bureau Europa Presse« donosi:

Wedle wiadomości, otrzymanej przez »Morning Post« ze Sztokholmu, mają na wiosnę, wywiązać się walki pomiędzy bolszewickiemi wojskami a wojskami rosyjskiemi i koalicyjnemi. Na froncie estońskim mają bolszewicy 60.000 wojska, 110 dział i 340 karabinów maszynowych. Po stronie przeciwnej znajduje się 38 pułków rosyjskich, 6 łotewskich i 4 estońskie. Ponieważ obie strony nie posiadają liczniejszej artyleryi, więc spodziewane są zacięte walki na rękę. Przywódca estońskich bolszewików zarządził mobilizacyę kobiet od 18 do 35 roku życia.

Konwencya wojskowa morska i powietrzna.

Paryż, 17 marca. (PAT). Telegram iskrowy stacyi warszawskiej.

Posiedzenie najwyższej rady sojuszników trwało wczoraj od godziny 12 do 3. Rozpatrywano ostatecznie projekt konwencyi wojskowej, morskiej i powietrznej, wypracowany przez fachowców wojskowych. Prezydent Wilson zajął w radzie swe miejsce. Na posiedzeniu był też obecny marszałek Foch.

Komisya lotnicza.

Paryż, 17 marca (PAT). Radiotelegram stacyi krakowskiej.

Komisya międzykoalicyjna dla spraw lotnictwa, utworzona celem rozpatrzenia kwestyj odnoszących się do lotnictwa, ma skład następujący: Stany Zjednoczone (admirał Knot, generał Patrick), Anglia (generał Greves, pułkownik Blandy), Francya (pułkownik Ahe, kapitan Chouvin), Włochy (Ghiessa), Japonia (Pesamakas i komendant Yamakava). Najwyższa rada sprzymierzonych postanowiła do komisyi tej dobrać jeszcze przedstawicieli Belgii, Kuby, Grecyi, Portugalii, Rumunii i Serbii.

Zamach na Trockiego.

Wiedeń, 17 marca. (PAT). Biuro korespondencyjne donosi z Amsterdamu: »Times« dowiaduje się z Helsingforsu:

Gdy Trocki w niedzielę, powróciwszy z podróży inspekcyjnej na front ryski, wysiadał z wagonu sypialnego, **strzelił do niego jakiś żołnierz.** Kula trafiła kapelusz Trockiego. Trocki pokazywał przestrzelony kapelusz w sowiecie petersburskim, gdzie wygłosił mowę. Powiedział on, **że jeden z jego towarzyszy został zabity, drugi zraniony.**

Lenin agituje.

Berlin, 17 marca. (PAT). Iskrowo z Poznania. W Moskwie odbył się z początkiem bieżącego miesiąca kongres komunistyczny. Podczas obrad **Lenin zwrócił się przeciw międzynarodowemu kongresowi w Bernie,** oraz przeciw szeregowi wybitnych działaczów socyalistycznych, którym odmówił prawa przedstawicielstwa proletaryatu. Lenin twierdził, **że jedynym przedstawicielem proletaryatu jest kongres komunistyczny i zakończył swoją mowę wezwaniem do szerokiej propagandy międzynarodowej.**

Papież do Lenina.

Rzym, 17 marca. (T. A. P.). Telegram iskrowy stacyi poznańskiej.

Kardynał ks. Gaspari wystosował do Lenina telegram następujący: **Z wiarygodnego źródła donoszą, że państwo sowieckie prześladuje kapłanów Bożych, należących do religii prawosławnej. Ojciec święty, Benedykt XV., zaklina pana, aby wydano rozkaz uszanowania wszystkich kapłanów jakiejkolwiek religii. Ludzkość i religia będą panu za to wdzięczne.**

Krwawe zaburzenia w Zagłębiu Dąbrowskiem.

Jak donoszą nasze niedzielne telegramy, sejmowa komisya administracyjna wysłała pięciu posłów delegatów do Zagłębia Dąbrowskiego, który wraz z przedstawicielami ministerstwa spraw wewnętrznych, min. wojny i sprawiedliwości, przeprowadzić mają na miejscu dochodzenia w sprawie ostatnich krwawych zajść.

O zajściach tych donoszą dzienniki warszawskie jeszcze następujące szczegóły:

W Zagłębiu aresztowano dwóch agitatorów komunistycznych: Berkoja i Daniszewskiego. — Agitatorów tych z rozkazu generalnego dowództwa krakowskiego okręgu wojskowego żandarmerya polowa aresztowała w Dąbrowie dnia 11 b. m. Na wieść o aresztowaniu zgromadził się przed koszarami żandarmeryi tłum bardzo liczny, który zajął nader groźną postawę wobec przedstawicieli żandarmeryi polowej i policyi komunalnej, starając się daremnie odbić aresztowanych.

Nazajutrz dnia 12 b. m., pod samym Będzinem tłum manifestantów napadł na plutony piechoty. Gdy ostrzeżenia nie odniosły skutku, żołnierze zmuszeni byli zrobić użytek z broni, raniąc ciężko osobę. Wówczas dopiero tłum się rozproszył. Tegoż dnia Dąbrowa stała się widownią mordu skrytobójczego, popełnionego na osobie oficera polskiego. Oto, gdy kapitan-audytor Turyn, zamierzając udać się do Krakowa, zajechał na dworzec w Dąbrowie, jakiś nieznany zbrodniarz z tłumu, otaczającego dworzec, wystrzałem z rewolweru położył go trupem na miejscu. Korzystając z powstałego zamieszania, skrytobójca zbiegł bezkarnie. Również dnia 12 b. m. tłum komunistów napadł na patrol, złożony z sierżanta żandarmeryi i dwu szeregowców, ostrzeliwując żołnierzy. — Dopiero kompania wojska, która przybiegła żandarmom z odsieczą, zdołała rozpędzić zgromadzony tłum. Nie dano jednak za wygraną i przy pomocy milicyi ludowej urządzono napad na posterunek żandarmeryi. Dzięki pomocy wojska napad ten odparto. W związku z ostatniemi zajściami zarządzono rozbrojenie milicyi ludowej, co też niezwłocznie uskuteczniono.

Nowa organizacya skarbowa w Galicyi.

Na piątkowem posiedzeniu Sejmu wniósł minister skarbu, jak o tem w kilku słowach wzmiankowały depesze, projekt ustawy o organizacyi władz skarbowych w b. zaborze austryackim. Ustawa ta, wniesiona w formie wniosku nagłego stwierdza się w następujących szczegółach:

Naczelne kierownictwo całej administracyi skarbowej na ziemiach polskich, które wchodziły w skład b. monarchii austryacko-węgierskiej, obejmuje ministeryum skarbu. W związku z tem zmiany w dotychczasowym ustroju tej administracyi są:

Administracyę skarbową oddziela się w zupełności od administracyi politycznej.

Aż do czasu ostatecznego uregulowania stosunku służbowego i unormowania poborów służbowych urzędników i funkcyonaryuszów skarbowych, pozostają dotychczasowe przepisy w mocy obowiązującej. W organizacyi i w rozmieszczeniu władz i urządów skarbowych nie zachodzą na razie żadne zmiany z wyjątkiem zmian przytoczonych w art. 5—7 ustawy.

Bezpośrednie sprawowanie administracyi skarbowej na obszarze określonym w art. 1 ustawy należy do dyrekcyi skarbu we Lwowie z prezesem na czele.

Na czas trwania obecnych stosunków wojennych na południowym wschodzie ustanawia się w Krakowie ekspozyturę dyrekcyi skarbu, której zakres działania rozciąga się na całe powyższe terytoryum z wyjątkiem niedostępnych obecnie obszarów, znajdujących się w linii bojowej; oznaczenie tych obszarów nastąpi w drodze rozporządzenia. Ekspozyturą kieruje prezes, podlegający bezpośrednio ministeryum skarbu. Z istniejących obecnie oddziałów podatkowych przy starostwach tworzy się odrębne inspektoraty skarbowe dla podatków bezpośrednich, do których należy wymiar i pobór podatków, oraz skarbowa egzekucya administracyjna w ogólności.

Instytucye i urzędy, które wedle obowiązujących przepisów powołane są do współdziałania przy administracyi skarbowej, będą tworzone w miarę potrzeby przez ministeryum skarbu. Minister skarbu może w drodze rozporządzenia ograniczyć lub zmienić tok instancyi przepisów prawnych, również co do spraw już zawisłych, oraz zmienić kompetencye władz i urzędów do rozstrzygania spraw. Minister skarbu Englich w uzasadnieniu wniosku nadmienił, że należy unikać ostatecznego przeniesienia dyrekcyi skarbu ze Lwowa, bo byłoby to niepożądanym prejudykatem dla znanych dążności podziału Galicyi.

Po uznaniu nagłości, Sejm odesłał ten projekt ustawy bez dyskusyi do komisyi skarbowo-budżetowej.

Minister zdrowia publicznego w Krakowie.

Minister zdrowia publicznego, dr Janiszowski, przybył onegdaj wieczorem do Krakowa, celem objęcia spraw sanitarnych byłego zaboru austryackiego, oraz celem porozumienia się, w jaki sposób przeprowadzić formalnie przejęcie tych agend przez ministerstwo zdrowia publicznego. W tej sprawie będzie jeszcze dzisiaj konferował z delegatem generalnym dr Kazimierzem Gałeckim, który obejmuje dzisiaj urzędowanie.

Sprawy sanitarne Galicyi pozostaną do dnia 1 kwietnia na etacie Komisyi Rządzącej, zaś z tym dniem przechodzą na etat ministerstwa zdrowia publicznego. Tem samem ministerstwo obejmuje wszelkie szpitale, urzędy administracyjne i t. p. Udzielając w tej mierze informacyj współpracownikowi Biura prasowego K. Rr. p. minister podkreślił, że wszyscy urzędnicy etatowi departamentów sanitarnych Wydziału krajowego i Namiestnictwa przechodzą na etat rządowy. Regulacya poborów, według nowych norm, odbędzie się dopiero po uregulowaniu sprawy waluty. Do tej chwili pobory pozostaną w dotychczasowych wymiarach.

W dniu wczorajszym minister udzielił audyencyi szeregowi osób i delegacyj. Między innemi przybyli wiceprezydent Sare imieniem miasta Krakowa, który przedłożył szereg postulatów sanitarnych miasta. P. minister przyrzekł je traktować przychylnie.

Przedstawiciele Tow. budowy tanich mieszkań pp. Maywalt i dr Frühling prosili o subwencyę rządową na cele Tow. P. minister odparł, że ministerstwo wnosi do Sejmu projekt ustawy o funduszu mieszkaniowym. Po przyjęciu tego projektu, z udzielonego kredytu będą mogły korzystać w pierwszym rzędzie właśnie tego rodzaju instytucye.

Pp. dr Wąsowicz i dr Cercha prosili o pomoc dla Krynicy i wogóle uzdrowisk polskich, oraz o zwołanie ankiety w sprawie podniesienia uzdrowisk krajowych w r. b. do Krynicy. P. minister okazał duże zainteresowanie tą sprawą i stwierdził, że ministerstwo nią już się zajmuje, a dzięki uwolnieniu się z tłoczącej dawniej konkurencyi uzdrowisk zagranicznych, popieranych przez rządy zaborcze, uzdrowiska nasze mają wszelkie szanse szerokiego rozwoju. W tej mierze rząd pójdzie uzdrowiskom na rękę, a ministerstwo projektuje uzyskanie w sezonie specyalnych pociągów o zniżonej taryfie do uzdrowisk i szereg innych udogodnień, które wpłyną na szeroki ich rozwój.

Imieniem »Kropli mleka« p. Rettingerowa złożyła memoryał w sprawie organizacyi poradni dla matek i dzieci.

Przedstawiciele walki z gruźlicą zgłosili szereg wniosków w sprawie przychodni gruźliczej i półkolonii wakacyjnych.

Dr Rafał Landau imieniem gminy żydowskiej prosił o uwolnienie od rekwizycyi wojskowej szpitala izraelickiego, celem pomieszczenia tam chorych żydów.

Przedstawiciele Izby lekarskiej pp. dr Schoengut i dr Damski złożył memoryał w sprawie Izb lekarskich i dekretu o Kasach chorych.

Prócz wymienionych byli jeszcze prof. dr Rosner w sprawie administracyi klinik, prof. dr Godlewski w sprawie ruchomych szpitali epidemicznych, prof. dr J. Nowak w sprawie zakładu biologicznego uniw. Jagiell. i wyrobu szczepionek i w. in.

W ciągu dnia towarzyszący p. ministrowi urzędnicy ministeryalni badali w starostwie zestawienia budżetowe i stan urzędniczy.

P. minister zostaje w Krakowie jeszcze przez dzień dzisiejszy, celem zakończenia swoich prac przygotowawczych.

Ankieta w sprawie mięsa.

Kraków, 17 marca.

W sobotę wieczorem zwołał cech rzeźników do swego lokalu na »Kotłowem« ankietę w sprawie rozwiązania kwestyi drożyzny i braku mięsa. W ankiecie wziął udział, oprócz kilkunastu poważniejszych rzeźników i masarzy, przedstawiciel Izby handlowej, przedstawiciel magistratu i przedstawiciele komitetu zwalczania lichwy.

Zagaił obrady starszy cechu, radca Bialik, poczem radca Wajda wyjaśniał przyczyny drożyzny, upatrując je przedewszystkiem w rozpanoszeniu spekulacyi handlu bydłem, oraz w samowolnej polityce handlowej starostów wewnątrz kraju. Podczas gdy powiaty, nie mające nadmiaru bydła, żądają wolnego handlu, w powiatach, obfitujących w bydło, starostowie zakazują wywozu, tworząc w ten sposób jakby samodzielne republiki handlowe. Komisya Rządząca powinna uregulować te stosunki i nie tolerować takiej samowolnej gospodarki.

Po wyjaśnieniach reprezentanta Wydziału aprowizacyjnego Komisyi Rządzącej, p. Schitterricha, weterynarz miejski, dr Rutkowski, wskazywał na utrudniające handel bydłem biurokratyczne praktyki i konfiskaty niejednokrotne bydła przeznaczonego dla Krakowa. Dr Prochowski imieniem komitetu zwalczania lichwy podkreślił, że usunąć brak mięsa może nie podwyższenie cen, lecz wprowadzenie bezwzględnie wolnego handlu, a dr Czerny również imieniem komitetu domagał się jak najszybszego wyznaczenia przez Komisyę Rządzącą terminu wprowadzenia wolnego handlu.

Po przemówieniach kilku przedstawicieli rzeźników, podkreślających swoją gotowość do obniżenia cen w razie wprowadzenia swobodnego obrotu bydłem, dr Rutowski apelował do Komisyi Rządzącej, aby czem prędzej wydała rozporządzenie do władz powiatowych o nietamowanie handlu bydłem wewnątrz kraju, z wyjątkiem chyba powiatów granicznych. P. Różycki, jako masarz, wskazał na fakt, że o ile bydła w kraju mamy dość, to trzody chlewnej, z chwilą gdy Galicya wschodnia została odcięta, stanowczo nam brakuje i powinno się czynić starania o otwarcie dla nas pod tym względem choć części Królestwa Polskiego, na przykład Lubelskiego, gdzie nierogacizny jest dość; w przeciwnym razie zawsze tutaj, w Krakowie, odczuwać będziemy brak tłuszczu.

Po wyjaśnieniach dra Racławickiego, jako przedstawiciela magistratu, niektórych kwestyj, raca Bialik, reasumując wynik obrad, stwierdził, że zarówno cech, jak poszczególni jego członkowie, nie chcą wysokich cen, które powodują tylko spekulacya handlarzy. Zresztą bowiem ceny bydła żywego u producenta nie są wysokie, tylko rzeźnik nie może się do niego wprost dostać. Handlarze obstawiają targi prowincyonalne kilkudziesięcioma swoimi naganiaczami, którzy wprost siłą fizyczną nie dopuszczają kupujących. Jeżeliby na bydło żywe, przy wolnym obrocie, wprowadzono ceny maksymalne, rzeźnicy chętnie poddadzą się wszelkiej kontroli. Przy dzisiejszych utrudnieniach wszelkiego rodzaju, na jakie napotyka handel, musi być drożyzna, a obok tego grozi Krakowowi brak mięsa, choć na przykład w »republice« mieleckiej to mięso jest po 5 K za 1 kilogram.

Na zakończenie jeszcze p. Schitterrich, jako przedstawiciel Komisyi Rządzącej, apelował do rzeźników, aby, jeżeli domagają się zwalczania handlu rzeźniczego, donosili i o handlarzach spekulantach władzom, i aby w Krakowie dążyli do stworzenia kooperatywy rzeźniczej, gdzieby się prowadziło zakup i wyrąb na własny rachunek, co usunęłoby niezdrową konkurencyę.

Walne Zebranie Izby handlowo-przemysł. w Krakowie.

W sobotę o godzinie 4 po południu odbyło się walne zebranie krakowskiej Izby handlowo-przemysłowej. Posiedzenie zagaił prezyd. Izby Tadeusz Epstein omawiając kwestyę przyłączenia **Śląska Cieszyńskiego i Górnego do Polski,** sprawę utworzenia giełdy pieniężnej w Krakowie i udział Izby w pracach fachowych K. Rz. Wobec odcięcia Polski od Zachodu i ogromnych szkód, jakie przemysł i handel nasz skutkiem tego ponosi, domagał się prezydent natychmiastowego **otwarcia ruchu kolejowego w kierunku Wiednia.** Przystąpił następnie do omówienia bieżących spraw, jak kwestye pożyczki polskiej, stemplowania banknotów, dróg wodnych, robót publicznych, udziału w organizacyi syndykatów dla przywozu i wywozu oraz wskazał na brak **szkolnictwa zawodowego,** podnosząc konieczność jaknajszybszej jego organizacyi.

Po dyskusyi nad sprawozdaniem prezydyum, **uchwaliła Izba 100.000 K na pożyczkę państwową** i przystąpiła do wyborów, których wynik podaliśmy już we wczorajszym numerze pisma naszego.

Rad. Blumenfeld przedstawił następnie preliminarz budżetowy na rok 1919. Po uchwaleniu budżetu uchwalono na pokrycie wydatków objętych preliminarzem, a wynoszących kwotę 427.658 K 10-procentowy dodatek do powszechnego państwowego podatku zarobkowego, opłacanego od przedsiębiorstw obowiązanych do składania publicznych rachunków, oraz uchwalono upoważnić prezydyum do zaciągnięcia długoterminowej pożyczki w kwocie 150.000 K na pokrycie zaległych odsetek od rat pożyczkowych i amortyzacyę kapitału pożyczkowego wraz z odsetkami zwłoki, które wynoszą po koniec ubiegłego roku około 100.000 K. Następnie uchwalono zmianę **statutu pensyjnego** dla urzędników i sług Izby wedle dosłownego brzmienia statutu Izby lwowskiej z poprawką, że lata służby sług kancelaryjnych będą zrównane z latami służby urzędników kancelaryjnych do lat 25.

Przystąpiono następnie do spraw kolejowych. Zaproponowano budowę nowych linij kolejowych, mianowicie: linii łączącej Kraków z Zagłębiem Dąbrowskiem, linii Kraków—Koemyrzów—Jędrzejów, linii kolei nadwiślańskiej Kraków—Dęblin, linii Kraków—Wieliczka—Myślenice—Mszana Dolna, linii Rzeszów—Nisko, linii Nowy Sącz—Limanowa oraz linii Stary Sącz—Szczawnica, koniecznej ze względu na ogromne złoża kamienne, nabyte przez gminy Nowego Sącza i Lwowa, jak również przez wzgląd na mającą być w przyszłości wybudowaną silnicę wodną w Jazowcu. W ciągu dalszej dyskusyi poruszono sprawę budowy nowego **dworca osobowego w Krakowie.** Następnie oświadczyła się Izba **przeciw podwyższeniu taryf kolejowych** i poparła wniosek Tow. balneologicznego w sprawie wprowadzenia bezpośrednich wagonów na przestrzeni **Warszawa—Krynica i Warszawa—Zakopane,** jak również postanowiła poprzeć wniosek Wydziału aprowizacyjnego Komisyi Rz. o wprowadzenie **czasu** letniego z dniem 1 kwietnia br.

Wicepr. Peroś poruszył sprawę masowego **wywozu poza granice kraju środków żywności,** wyrażając obawę, że podobny los spotka i produkty, które z Ameryki otrzymujemy. Sprawę należy przedstawić delegatowi Gałeckiemu i **wzmocnić kordon straży granicznej.** Po omówieniu kilku jeszcze innych spraw, jak sprawa kradzieży pocztowych i kolejowych, konfiskaty u paskarzy itd. zamknął prezydent posiedzenie Izby.

KRONIKA.

Kraków, 17 marca.

Dziś, dnia 17 marca 1919 r.
ASYGNATY
POLSKIEJ POŻYCZKI PAŃSTWOWEJ
nabywać można (po potrąceniu procentu):

100	markowe, koronowe, rublowe			za	96'89
500	„	„	„	za	484'45
1000	„	„	„	za	968'89
5000	„	„	„	za	4844'45
10000	„	„	„	za	9688'89

Z NIEDZIELI. Mieliśmy wczoraj małą próbę powrotu zimy. Śnieg, który zaczął polatywać jeszcze w nocy na niedzielę wczoraj rano pokrywał już cienką białą warstwą ziemię, dachy i gałęzie drzew. Do śniegu dołączył się lekki mróz, który w nocy pokrył kałuże cienką warstwą lodu. Wiejący wczoraj przez cały dzień przejmujący wiatr północno-wschodni, powiększał uczucie zimna. To też wczoraj corso południowe na Rynku nie miało już tego wiosennego wyglądu, jaki cechował je jeszcze przed kilkoma dniami. Pod pochmurnem, ołowiano szarem niebem wiejący boreasz, śnieg na dachach, ludzie w futrach, istny obraz zimy.

Marcowa zmienność nareszcie dała się nam we znaki, a marcowym kawalerom wczoraj musiały się przypomnieć wszystkie przeżyte przez nich wiosny w pełnej liczbie.

REFORMA AKADEMII UMIEJĘTNOŚCI. Warszawska „Gazeta Polska“ donosi: Zamiar przeniesienia Akademii Umiejętności z Krakowa do Warszawy nie uzyskał uznania tutejszych kół naukowych. Koła te stwierdzają, że istnienie Akademii Umiejętności jest nierozłącznie związane z Krakowem. Niezależnie od tego koła naukowe krakowskie uznają konieczność reformy statutu Akademii oraz konieczność rewizyi listy dotychczasowych członków zagranicznych Akademii, wśród których znajdują się osoby, które muszą być wykreślone. Podobnie uznawana jest konieczność reformy działu administracyjnego Akademii, który ujawnił ostatnio zbytnie dążności ku oszczędnościom ze szkodą nauki polskiej.

ZEBRANIE W SPRAWIE ODBUDOWY GALICYI. W niedzielę przedpołudniem odbyły się obrady trzynastu korporacyj w sprawie odbudowy Galicyi. Obradowano nad postulatami, które mają być przedstawione w ministerstwie robót publicznych w Warszawie. — Uchwalono wygotować specyalne referaty i po przedyskutowaniu ich dnia 18 bm., uchwalić odpowiednie wnioski, z któremi delegaci udadzą się do Warszawy. Obrady odbywały się w Towarzystwie rolniczem.

PRZYJAZD DELEGATA DRA GAŁECKIEGO DO KRAKOWA. Wczoraj po godz. 11 w nocy przybył z Wiednia do naszego miasta generalny delegat dla Galicyi dr Kazimierz Gałecki. Na dworcu powitali dostojnego gościa: sekretarz prezydyalny Komisyi Rządzącej dr Krzyżanowski, adjutant Kom. Rz. kapitan Fangor, komisarz dr Golczewski i dyrektor policyi Krupiński. Delegat dr Gałecki obejmuje dziś urzędowanie. Popołudniu o godzinie 4 odbędzie się w prezydyum Komisyi Rządzącej w Krzysztoforach przyjęcie deputacyj.

IMIENINY NACZELNIKA PAŃSTWA. Zapowiedziany obchód na dzień 19 marca ku czci Naczelnika państwa budzi żywe zainteresowanie. Uroczysty poranek w Kino Wandzie o godzinie 11 przedpoł. rozpocznie program uroczystości. Wielki raut w kasynie wojskowem przyniesie program bardzo zajmujący. — Wspaniała „Sonata Kreutzerowska“ odegrana przez pp. Czepp-Umlaufową i Wł. Klechniowskiego, piękny śpiew prof. Dianiego — deklamacya ulubieńca Krakowa, p. Feldmana — oraz chór szkoły śpiewu prof. Bursy, etc atrakcya w części wokalno-muzycznej. Ponadto przygrywać będzie muzyka wojskowa. Wykwintny bufet będzie także pożądanem urozmaiceniem zebrania. Bilety na poranek i raut w księgarni Krzyżanowskiego, oraz przy wejściu.

ZBIÓRKA NA OCHRONKĘ IM. PIŁSUDSKIEGO. — Magistrat krakowski zezwolił krak. Kołu Ligi kobiet na urządzenie publicznej zbiórki składek w dniu 19 marca br., tj. we środę na cele ochronki dla małych dzieci im. Józefa Piłsudskiego we Lwowie. Zbieranie składek odbędzie się przy stolikach na ulicach i placach miasta, jakoteż w większych lokalach restauracyjnych i kawiarnianych, hotelach, teatrach dramatycznych i świetlnych itp. lokalach.

LOSOWANIE SĘDZIÓW PRZYSIĘGŁYCH na II kadencyę odbyło się w prezydyum sądu kraj. karnego w Krakowie. Wylosowani zostali, jako sędziowie przysięgli główni: Armółowicz T., kasyer spółki fakturowej; Barberowski F., kupiec; Budkiewicz J., wł. real.; Cetner Jan, zarządca dóbr PP. Norbertanek; Chołoniewski A., redaktor; Chrobak A., wł. realności; Dutkiewicz J., wł. real.; Eber Fr., księgarz; Ehrlich E., wł. real.; Emilewicz J., wł. real.; Federgruen Eliasz, wł. real.; Franczek L., wł. kawiarni; Ganter Ant., wł. real.; Jakubowski Bron., aptekarz; Korngold Ferd., wł. real.; Kucharski Wład., wł. fabryki papy dachowej; dr Macharski L., prokurzysta; Mandelbaum Chaim, wł. składu spiryt. Mikuciński G., urzędnik Banku gal.; Nawarkiewicz Fr., wł. real.; Niedzielski Tad., majster kominiarski; Niedzwiecki R., urzędnik Tow. ubezp., Pankiewicz Jan, prof. Akad. Sztuk pięknych; Przybylski K., wł. real.; Reich Jakób, wł. real.; hr Romer E., wł. real.; Ropski J., wł. biura ogłoszeń; Schreiber St., buchalter; Skalski M., urzędnik Tow. ubezp.; Skorupa Stan., wł. real.; Śliwiński K., wł. real.; Sudolski J., urzędnik Tow. ubezp.; Szpondrowski N., budowniczy; Teslar A., kupiec; Tokar J., wł. zakładu inst.; Woroniecki M., wł. realności.

Przysięgli zastępcy: Gawlik L., stolarz; Górka L., ślusarz; Gwóźdź St., majster szewski; Kapusta Fr., real., Król J., wł. real.; Liszkowski St., wł. real.; Mieczorek St., zecer; Nowak J., fryzyer; Schauer Salomon zegarmistrz.

II kadencya rozpocznie się dnia 1 kwietnia br. i trwać będzie do feryi wakacyjnych. Rozpisanych jest szereg rozpraw o zbrodnie kradzieży, rabunków i napadów bandyckich.

ZE ZJAZDU SPISKO-ORAWSKIEGO. Wczoraj o g. 11 rano zebrały się w sali posiedzeń Rady miejskiej delegacye kół dla obrony Spisza, Orawy, Czadeckiego i Podhala. Reprezentowane były koła: nowosądeckie, krościeńskie, nowotarskie, zakopiańskie i żywieckie. Zebranie zagaił Kazimierz Tetmajer, omawiając historyę stosunku wspomnianych ziem do Polski i podnosząc konieczność ich odzyskania. Jako środek wiodący do celu proponował mowca zawiązanie ogólnonarodowego Komitetu dla odzyskania tych ziem. Następnie zabrał głos znany historyk prof. Semkowicz, autor mapy Spisza i Orawy, przedkładając ją uczestnikom zebrania i wykazując, jakie motywa przemawiają za wykreśleniem granic na tej mapie podanych. W zebraniu wziął udział Senat akademicki Uniw. Jagiell. z ks. rektorem Sieniatyckim, grono profesorów wszechnicy, oraz Rada miasta z wiceprezydentami Bandrowskim i Rollem.

Następnie ruszył z przed ratusza pochód na Wawel, w którym górale i góralki nieśli wieniec uwity z limb tatrzańskich. U wejścia do katedry wawelskiej wygłosił stosowne patryotyczne przemówienie dr Eliasz Radzikowski, poczem złożono wieniec na sarkofagu Władysława Jagiełły. O godzinie 3 i pół popołudniu odbył się w magistracie odczyt p. Takielskiego o Spiszu i Orawie.

KONSULATY JUGOSŁOWIAŃSKIE. Konsulem jugosłowiańskim, jak się dowiadujemy, ma zostać kap. Zegarac. Mają być utworzone wicekonsulaty w Krakowie i we Lwowie. Siedzibą generalnego konsula jugosłowiańskiego będzie Warszawa.

Z MIEJSKIEJ KOMISYI GAZOWO-ELEKTRYCZNEJ. Onegdaj odbyło się posiedzenie komisyi gazowo-elektrycznej pod przewodnictwem wiceprez. Sarego. Komisya rozpatrywała sprawę doprowadzenia gazu ziemnego do Krakowa. Po wyczerpującej dyskusyi komisya upoważniła prezydyum miasta do podjęcia akcyi celem najszybszego przygotowania sprawy doprowadzenia gazu ziemnego do użytku gazowni i elektrowni, co wobec ciągle wzrastających cen węgla i robocizny przyczyni się najskuteczniej do obniżenia cen gazu i prądu w Krakowie. Nadto załatwiła komisya szereg spraw bieżących i osobistych obu zakładów.

O PIECZĘCIE NIEMIECKIE. Z powodu naszej notatki o używaniu w krakowskim Urzędzie pocztowym stampilii z napisem niemieckim „Krakau“ — pisze nam krak. Urząd pocztowy:

Wyjaśnia się, że główny Urząd pocztowy i telegraficzny Kraków I zaraz od 1 listopada u. r. pousuwał w tutejszym Urzędzie wszystko, co mogłoby tylko przypominać dawną naszą przynależność do znienawidzonej Austryi. Używał więc od wymienionego poprzednio czasu tylko stampilii z napisem „Kraków I“. Odciski pieczęci „Krakau-Kraków“ mogą zatem pochodzić od któregoś z Urzędów krakowskich filialnych, a jest ich w Krakowie 15. Rzeczą i obowiązkiem dotyczącego Urzędu było napis niemiecki już dawno usunąć.

SAMOBÓJSTWO NACZELNIKA GŁÓWNEGO MAGAZYNU WOJSKOWEGO. Wczoraj o godzinie pół do 8-mej rano wyskoczył przez okno III piętra kamienicy przy ul. Bosackiej 20 podpułkownik Bergmann naczelnik wojskowego głównego magazynu żywnościowego, pozostający na tem stanowisku od początku wojny. Desperat upadając na bruk uliczny poniósł śmierć na miejscu. Zmarły wrócił przed dwoma dniami z Zakopanego, gdzie leczył się na rozstrój nerwowy.

OGONEK TYTONIOWY. Dziś od wczesnego rana ustawiali się przed główną trafiką w Podgórzu ludzie spragnieni tytoniu, który tam rozdzielano. Około godz. 11 stał już ogromny ogon, ciągnący się przez ul. Brodzińskiego aż do Rynku podgórskiego.

KURS PIELĘGNIARSKI. W szkole zawodowych pielęgniarek rozpocznie się 2-letni kurs dnia 1 maja. W internacie szkoły są miejsca stypendyjne. Zgłoszenia do dnia 10 kwietnia przyjmuje i udziela wyjaśnień sekretarka szkoły, codziennie od godziny 7—8 wieczór, Garncarska 19, parter, Rydlówna.

Z kraju.

O REWINDYKACYĘ GDAŃSKA. Na ręce ambasadora Noulensa i do polskiego Komitetu Narodowego w Paryżu wnieśli memoryały o rewindykacyę Gdańska i Pomorza: ks. metropolita Kakowski w imieniu własnem i duchowieństwa archidyecezyi warszawskiej a nadto wszystkie stowarzyszenia i organizacye naukowe i kulturalne w Warszawie.

DAR URZĘDU PODATKOWEGO W MAKOWIE NA CZERWONY KRZYŻ. Zarząd Urzędu podatkowego w Makowie przesłał w czasie od września 1918 r. do chwili bieżącej krajowemu Stowarzyszeniu Czerwonego Krzyża w Krakowie na jego cele gotówką i papierach wartościowych kwotę 5.600 K, uzyskane ze składek. Za pełną obywatelskiego zrozumienia działalność przesyła Stowarzyszenie inicyatorowi i organizatorowi tych składek panu naczelnikowi Wojciechowi Tereszczukowi tą drogą serdeczne „Bóg zapłać“.

ZJAZD LEŚNIKÓW. Z Warszawy donoszą pod datą 14 bm.: Wczoraj w lokalu Związku leśników przy placu Trzech Krzyży odbył się zjazd leśników, będący niejako zjazdem przedwstępnym do ogólnego projektowanego w czerwcu br. Na zjazd ten przybyło około stu członków Związku oraz dwaj delegaci Związku leśników galicyjskich. Zebranie zagaił prezes Związku p. Kleska. Na przewodniczącego przez aklamacyę powołano p. Kruszewskiego. Następnie odczytano protokół z posiedzenia ostatniego. Związek rozwija się pomyślnie, liczy obecnie około 120 członków; dzięki rozumnej i oszczędnej gospodarce stan kasy przedstawia się in plus. Po załatwieniu szeregu formalności natury czysto technicznej, wybrano dziesięciu delegatów, którzy mają za zadanie porozumienie się z kolegami z Poznańskiego i Galicyi i wraz z nimi opracować statut i program powyższego zjazdu leśników polskich.

BANK KREDYTU HIPOTECZNEGO W WARSZAWIE. W Warszawie powstaje nowy bank akcyjny pt „Bank kredytu hipotecznego“ z kapitałem 10 milionów marek. Działalność Banku obejmuje wszelkie operacye bankowe, pożyczki na hipotekę, pożyczki krajowym przedsiębiorstwom kolejek, pośrednictwo przy kupnie i sprzedaży nieruchomości, administracya nieruchomościami itd.

Bank ma prawo emisyi listów zastawnych 6 proc. na okaziciela na sumę 15 razy większą od kapitału zakładowego Banku, faktycznie wpłaconego.

Założycielami Banku są: Bank właścicieli nieruchomości w m. st. Warszawie, Kazimierz hr Kwilecki, Karol hr Raczyński, Antoni Kamiński, Michał hr Komerowski, Józef Zarzycki, Edmund Langner, Jan Heurich, Adolf Daab, Józef Pfeiffer.

DYŻURY NOCNE W APTEKACH. Z Warszawy donoszą: Z dniem 1 kwietnia dyżury nocne w aptekach ulegną pewnej reformie, a mianowicie, po zamknięciu o zwykłej porze, trzecia część aptek w mieście pełnić będzie dyżur nocny na przypadek koniecznej pomocy aptecznej co trzecią noc, reszta zaś aptek będzie zamknięta do rana. Apteki dyżurujące w daną noc uwidocznią to przez wystawienie w drzwiach wejściowych odpowiedniego znaku świetlnego, na widocznem zaś miejscu zamkniętej apteki taki znak świetlny głosić będzie adres najbliższej apteki dyżurującej.

Czyby tosamo nie dało się zaprowadzić i w Krakowie, gdzie słyszymy powszechne narzekania tak ze strony chorych jak i lekarzy, bo nikt nie wie, gdzie szukać apteki w nocy i trzeba nieraz kilka aptek obejść, zanim się natrafi na jedną otwartą.

URUCHOMIENIE FABRYK W ŁODZI. W Łodzi wielu przemysłowców, zwłaszcza pomniejszych, przygotowuje swe zakłady przemysłowe do ewentualnego uruchomienia. Rzemieślnicy fabryczni, jak ślusarze, cieśle, murarze wzywani są do pracy. Przedewszystkiem doprowadzono do porządku urządzenia przędzalni. Z trudem montuje swą fabrykę Teodor Seidel przy ul. Placowej. Z większych zakładów przemysłowych prace przygotowawcze podjęto już u Geyera. W każdym razie przy intensywnej pracy będzie można do jesieni przemysł łódzki częściowo już uruchomić.

PRZEMYCANIE LISTÓW. Jak donosi „Kuryer Poznański“ systematycznego przemycania listów niemieckich i przesyłek pieniężnych z Poznania do Niemiec dokonywał niemiecki personal kolejowy, jeżdżący z Poznania do Krzyża. Nasze organa wpadły na trop tego, przyczem przychwycono większą ilość listów i pieniędzy. O ile stwierdzono, przemycania tego, w celu obejścia polskiej cenzury listowej, dokonywano od szeregu tygodni. Listy przychwycone zawierały najpotworniejsze, z palca wyssane doniesienia o stosunkach u nas. W ten sposób fałszowano w Niemczech opinię o Polakach i podbechtywano systematycznie przeciwko nam.

Ze świata.

PODWYŻSZENIE MIĘDZYNARODOWEJ OPŁATY POCZTOWEJ nastąpi prawdopodobnie w myśl wniosku opracowanego przez szwajcarską dyrekcyę poczt. Odnośny wniosek proponuje podwyższenie opłaty zwyczajnych listów na 40 centymów a kart korespondencyjnych na 15 centymów.

REKORD LOTNICZY. „Matin“ donosi, że lotnik porucznik Lemaitre, który wzniósł się z towarzystwem w Brukseli 12 bm., wylądował w Casablanca, przejechawszy 1900 km. w ciągu 11 godzin w 2 etapach. Koleją przebywa się tę drogę w ciągu 6 dni.

Odpowiedzialny redaktor:
MICHAŁ KONOPIŃSKI
Wydawca:
RUDOLF OSMAN.

Z drukarni Literackiej w Krakowie, ul. Jagiellońska L. 10.
Rządca drukarni L. K. Górski.